

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: Wprowadzenie do onomastyki
2. Kod zajęć/przedmiotu: 09-S1SIN02-WICHER / 09-S1JAP02-WICHER
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): przedmiot do wyboru z oferty IO
4. Kierunek studiów: sinologia, japonistyka
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 h konwersatorium
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr hab. Justyna Walkowiak, prof. UAM, justwalk@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): tak – w razie odpowiedniej liczby słuchaczy

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

A1: zapoznanie studentów z terminologią onomastyczną oraz historią i podstawowymi metodami badań onomastycznych

A2: wyposażenie studentów w narzędzia teoretyczne i analityczne służące zbieraniu i analizie nazw własnych w ich środowisku socjokulturowym

A3: uświadomienie studentom znaczenia nazw własnych jako dziedzictwa kulturowego

A4: pokazanie studentom, w jaki sposób onomastyka może zostać wykorzystana do celów praktycznych w różnych obszarach aktywności ludzkiej

A5: zwrócenie uwagi na wynikające z rozwoju historycznego ponadnarodowe i ponadkulturowe podobieństwa i różnice w modelach nazewniczych

A6: zachęcenie studentów do postrzegania danych językowych z perspektywy onomastycznej

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

brak

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
ONO_01	Zna podstawowe typy onimów i ich nazwy, rozumie różnice między nimi	SNL_K1_W02
ONO_02	Rozumie różnicę pomiędzy nazwami własnymi i apelatywami, odnosząc się do kwestii ich znaczenia w historii onomastyki jako potencjalnego czynnika różnicującego, a także zna podstawowe procesy onomastyczne (np. apelatywizacja, onimizacja, transonimizacja).	SNL_K1_W02
ONO_03	Zna podstawowe metody badawcze onomastyki, jest świadom/a ich interdyscyplinarnego charakteru i wynikających z tego różnic metodologicznych, a także związku z innymi dyscyplinami wiedzy i praktycznych zastosowań	SNL_K1_W01
ONO_04	Potrafi zanalizować wpływ na własną sferę języka regulacji prawnych i procesów stardaryzacyjnych, a także polityki językowej <i>de iure</i> i <i>de facto</i> .	SNL_K1_U01
ONO_05	Zna podstawowe modele nazewnicze na świecie w obszarze nazw osobowych i miejscowych, ich główne cechy, a także podobieństwa i różnice między nimi spowodowane wspólnym bądź odmiennym rozwojem historycznym.	SNL_K1_W02

ONO_06	Umie analizować i interpretować dane z perspektywy onomastycznej	SNL_K1_U04
ONO_07	Samodzielnie planuje w podstawowym zakresie badania onomastyczne, odpowiednio dobierając do zamierzonych celów źródła badawcze	SNL_K1_U01

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Onomastyka: zakres, historia dyscypliny, status, interdyscyplinarność, związek z innymi obszarami wiedzy. Podstawowe pojęcia. Kategorie onimów. Etymologia a motywacja. Projektowanie i przeprowadzanie badań onomastycznych. Metody, źródła i zasoby danych onomastycznych, czasopisma naukowe i organizacje.	ONO_01, ONO_03, ONO_06, ONO_07
Onimy a znaczenie: kontrowersje, tradycja filozoficzna, nowe dowody z obszaru psychologii, logopedii i neuronauk. Gramatyka nazw własnych. Podstawowe procesy onomastyczne: apelatywizacja, onimizacja, tranonimizacja; eponimy.	ONO_02
Antroponimy – podział. Modele nazw osobowych na świecie. Nazwy osobowe jako uniwersalia językowe. Imiona – rodzime a chrześcijańskie, przejrzystość /nieprzejrzystość semantyczna, moda imiennicza, hipokorystyki. Nazwiska jako wyraz kontroli państwa, nazwiska żeńskie. Patronimy. Inne antroponimy: przezwiska, przydomki, pseudonimy, nazwy w Internecie (irconimy).	ONO_01, ONO_05
Toponimy – kategorie; oikonimy a anoikonimy. Nazwy geograficzne przeniesione (Nowy Świat). Nazewnictwo miejskie. Onomastyka a pejzaż/krajobraz językowy (Linguistic Landscape). Standaryzacja w toponimii. Egzonimy a endonimy. Rola UNGEGN i narodowych organów regulujących nazwy geograficzne.	ONO_01, ONO_04, ONO_06
Inne kategorie onimów: chrematonimy – typy, różnice w podziale; zoonimy – nazwy zwierząt (m.in. psy, koty, konie, bydło); kosmonimy – nazewnictwo kosmiczne. Obszary o niejasnym statusie (np. etnonimy; nazwy dni tygodnia; taksonomie w botanice, zoologii, chemii, medycynie, itp.)	ONO_01
Onimy a prawo. Polityka nazewnicza. Zmiany nazw. Nazwy pamiątkowe i upamiętnienia. Toponimia krytyczna (<i>critical toponymy</i>).	ONO_03, ONO_04, ONO_05, ONO_06
Onomastyka literacka. Nazwy własne w przekładzie.	ONO_03

5.

Literatura podstawowa:

Rzetelska-Feleszko, Ewa (red.) 1998. *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*. Warszawa-Kraków: Tow. Naukowe Warszawskie. <https://rcin.org.pl/dlibra/publication/15385/edition/2738/content>

Literatura uzupełniająca (wybrane fragmenty):

- Bijak, U. 2019. The Development of Polish Toponomastic Terminology. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Sectio FF* 37, 91-103, DOI: 10.17951/ff.2019.37.1.91-103.
- Biolik, M. 2018. Współczesne problemy badawcze hydronimii polskiej. *Prace Językoznawcze XX/2*, 25-38. <https://tinyurl.com/33jrmvvn>
- Gałkowski A. 2011. *Chrematonimy w funkcji kulturowo-użytkowej*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Jakus-Borkowa, E. 2004. *Polskie nazewnictwo kosmiczne*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
- Kaltenberg-Kwiatkowska, E. 2011. O oznaczaniu i naznaczaniu przestrzeni miasta. *Przegląd Socjologiczny* 60/2-3, 135-165.
- Malec, M. 2001. *Imię w polskiej antroponimii i kulturze*. Kraków: DWN.
- Myszka, A. 2018. Pamiątkowe nazwy ulic – rozważania terminologiczne. *Onomastica* 62, 113–128.
- Rutkiewicz-Hanczewska, M. 2021. Poznań w nazwach, nazwy w Poznaniu. Poznań: Wyd. Naukowe UAM.
- Rymut K., 1999, *Nazwiska Polaków t. I (Wstęp)*, Kraków: IJP PAN.
- Strutyński, J. 1996. *Urbozoonimia polska*. Kraków: Wyd.T. Strutyński.
- Szczerbowska-Kopacz J. 2011. Klasyfikacja, znaczenie oraz pochodzenie nazw geograficznych w Polsce. *Językoznawstwo* 1 (5).
- Zawodzińska-Bukowiec, K. 2014. *Pseudonim polski od czasów najdawniejszych do dziś*. Kraków: Libron.

Zierhofferowie, Z. i K. 2001. *Nazwy geograficzne Europy w języku polskim. Dziedzictwo i współczesność.* Poznań: Wyd. Naukowe UAM.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	x
Praca z tekstem	x
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu						
Egzamin pisemny							
Egzamin ustny							
Egzamin z „otwartą książką”							
Kolokwium pisemne							
Kolokwium ustne							
Test końcowy	ONO_01, ONO_02, ONO_03, ONO_04, ONO_05, ONO_06, ONO_07						
Projekt							
Esej							
Raport							
Prezentacja multimedialna							
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)							
Portfolio							
Inne (jakie?) - aktywny udział w wykładzie z elementami dyskusji	Wszystkie EU						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	30

Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	20
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	10
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		75
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3
* proszę wskazać z proponowanych <u>przykładów</u> pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne		

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0):
- dobry plus (+db; 4,5):
- dobry (db; 4,0):
- dostateczny plus (+dst; 3,5):
- dostateczny (dst; 3,0):
- niedostateczny (ndst; 2,0):

Bardzo dobry (bdb; 5,0): Osiąga co najmniej 90% pkt na teście. Aktywnie uczestniczy w zajęciach, dyskutuje swobodnie posługując się prawidłową terminologią. Czyta w domu zadane teksty.

Dobry plus (+db; 4,5): Osiąga co najmniej 80% pkt na teście. Aktywnie uczestniczy w zajęciach, dyskutuje swobodnie posługując się z reguły prawidłową terminologią. Jest prawie zawsze przygotowany/a do zajęć.

Dobry (db; 4,0): Osiąga co najmniej 70% pkt na teście.. W większości wypadków aktywnie uczestniczy w zajęciach. Jest zwykle przygotowany/a do zajęć.

Dostateczny plus (+dst; 3,5): Osiąga co najmniej 60% pkt na teście. W niewielkim stopniu aktywnie uczestniczy w zajęciach. Jest rzadko przygotowany/a do zajęć.

Dostateczny (dst; 3,0): Osiąga co najmniej 50% pkt na teście. Nieaktywny/a na zajęciach. Zwykle nieprzygotowany/a do zajęć.

Niedostateczny (ndst; 2,0): Poniżej 50% pkt na teście. Nieaktywny/a na zajęciach. Nieprzygotowany/a do zajęć.

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Student uzyskuje zaliczenie po spełnieniu następujących warunków:

- Aktywne uczestnictwo i praca na zajęciach, oparta częściowo na przeczytaniu zadanego tekstu – dopuszczalne 2 nieobecności bez usprawiedliwienia
- Pozytywna ocena z końcowego testu pisemnego